

Onko teillä antaa vinkkejä haastavan ryhmän ohjaamiseen? (esimerkkinä ylivilkkaat/tottelemattomat oppilaat)

Ensinnäkin pidän tässä kysymyksessä siitä, että puhutaan ryhmän ohjaamisesta eikä ryhmänhallinnasta – kysymys osoittaa pedagogista ymmärrystä.

Ryhmän ohjaaminen on tosiaan **opettajan pedagogista osaamista ja keskeisessä roolissa siinä**. Liian usein ohjataan vain yksittäisiä oppilaita, vaikka tarve olisi ryhmänohjauksessa. Ryhmän ohjaamista pedagogisena osaamisena voidaan tarkastella **kykynä ohjata ryhmää asettamalla selkeät tavoitteet oppimistilanteille ja niissä käyttäytymiselle ja kykynä toimia proaktiivisesti SEKÄ kykynä ymmärtää ryhmädynamiikkaa ja ohjaajan roolia sen muotoutumisessa sekä ryhmädynamiikan merkitystä oppimiselle ja ohjaamiselle**. Erityisesti **proaktiivinen toiminta sekä selkeiden tavoitteiden asettaminen auttaa haastavien oppilaiden kanssa**. Lainaan kollegaamme Vesa Närheä, joka on tiivistänyt työrauhan tukemisen lähtökohtia siten, **että aikuiset luovat tilanteet sellaisiksi, jotka vahvemmin ohjaavat oppilaita toivottuun käyttäytymiseen ja antavat oppilaille tehokkaampaa palautetta siitä, miten he ovat käyttäytymisessään onnistuneet JA vastaavasti aikuiset miettivät tukitoimien lähtökohtana sitä, miten oppilaita ohjataan vahvemmin toivottuun käyttäytymiseen sekä miten me annamme oppilaille selkeämmin palautetta siitä, mikä käyttäytyminen on toivottua, mikä ei-toivottua**. Eli tässäkin arvioinnilla, palautteella, on valtava merkitys! Tilanteet ovat kuitenkin aina hyvin moninaisia eikä yksittäisiä ohjeita voi oikein antaa. Ryhmän ja sen jäsenten tuntemisella on keskeinen merkitys. Tästä puhutaan lisää sitten aineopinnoissa.

Kuinka arvioinnilla voi vaikuttaa oppijan minäkuvaan?

Tästä voisi helposti pitää oman luentonsa, mutta yritän tiivistää keskeisiä näkökulmia. Arviointia voidaan tarkastella **oppilaan kasvua tukevan arvioinnin näkökulmasta, ja silloin sillä tarkoitetaan juuri oppilaan minäkäsitystä ja itsetuntoa tukevaa arviointia**. Minäkuva eli minäkäsitys vastaa kysymykseen siitä, millainen minä olen, ja se on käsitys omasta itsestä ja suhteesta ympäröivään maailmaan. Minäkuva kehittyy ja muuttuu koko elämän ajan, kun ihminen saa vuorovaikutuksessa muilta ihmisiltä palautetta omasta persoonastaan ja toiminnastaan. Itsetunto eli omanarvontunne kertoo siitä, millä tavoin ihminen itse arvostaa itseään. Se on oman itsensä hyväksymistä ja omiin mahdollisuuksiin uskomista. (Itsetunto voi olla myös tilannesidonnaista.) Hyvän itsetunnon tunnusmerkkejä ovat totuudenmukainen minäkuva, jolloin ihminen tietää omat vahvuutensa mutta kykenee samaan aikaan tunnistamaan myös omia heikkouksiaan. **Tätä voidaan tukea hyvin mm. itsearviointiosaamista kehittämällä. Keskeistä kasvua tukevassa arvioinnissa on vuorovaikutuksessa tapahtuva arviointi, sillä oppilaan minäkäsitys kehittyy vuorovaikutuksessa tärkeiden lähihenkilöiden kanssa**.

Minäkäsityksen eri osa-alueita - itsetuntemusta, itseluottamusta ja itsearvostusta/-hyväksyntää - voidaan tukea erilaisin arviointikeinoin: **Itsetuntemusta tuetaan täsmällisellä yksilöllisellä palautteella**, joka auttaa saavuttamaan tavoitteet, mistä syntyy onnistumisen kokemuksia. **Onnistumisen kokemuksia kannattaa kannustaa myönteisellä yksilöllisellä palautteella, joka lisää itseluottamusta. Onnistumisista annettava myönteinen, lämmin, yksilöllisiä eroja arvostava ilmapiiri puolestaan lisää itsearvostusta ja -hyväksyntää.** Opettajan rooli oppilaan oppijan minäkäsityksen muovautumisessa ja käsitysten pysyvyydessä on kiistaton, ja opettajan merkitystä oppijaminäkuvan laskuun on tarkasteltu ja löydetty siinä yhteys opettajan antamaan palautteeseen. Opettajien palautteella opettaja-oppilas-vuorovaikutuksessa on merkittävä rooli oppilaiden oppimiseen, motivaatioon ja kyvykkyyssuskomuksiin.

Miten S2-oppilaiden tarpeita huomioidaan muillakin tunteilla kuin suomen kielen ja kirjallisuuden oppitunneilla? Voisiko esimerkiksi aineenopettajakoulutukseen lisätä tietoisuutta näistä aiheista?

Jokainen oppitunti on kielenoppimisen tunti ja jokainen opettaja on oman oppiaineensa ja sen taustatieteenalan kielen opettaja. Tätä on monilukutaito, ja tätä avataan kielitoisen opetuksen näkökulmasta aineenopettajakoulutuksessa erityisesti aineopintovaiheessa. Kielitietoinen opetus tukee paitsi S2-oppilaita myös kaikkia muita oppijoita.

Miten monilukutaitoa ja kriittistä tiedonhakua on integroitu muihin oppiaineisiin? Ja onko tietoa siitä, miten opettajat kentällä toteuttavat näiden aiheiden tavoitteita?

Monilukutaidosta tulikin jo tuossa edellisessä vastauksessa, ja sen merkitystä ei voi kyllin korostaa. Kriittinen lukutaito on jokaisen kasvattajan tehtävänä, ja toivottavasti sitä korostetaan myös eri oppiaineiden näkökulmasta. Joihinkin oppiaineisiin se nivoutuu saumattomasti ja joidenkin oppiaineiden kohdalla näkökulmien esiin nostaminen ei ole aivan yhtä helppoa. Tutkimusten mukaan, joita nostettu esille KTKP050-luennollamme Vuorovaikutus mediassa, tilanteessa olisi todella paljon parantamisen varaa kaikilla opettajilla varhaiskasvatuksesta aikuiskoulutukseen

- Kotimaisessa tutkimuksessa **varhaiskasvattajat ovat olleet ensisijaisesti suojelupainotteisia tai muuten torjuneet median ja lastentarhanopettajaopiskelijoilla kritiikitön ja ihaileva suhtautuminen lasten mediataitoihin**
- Luokanopettajaopiskelijoiden (N=38) käsitykset lukutaidosta, digitaalisesta lukutaidosta ja monilukutaidosta osin kapeita: niihin eivät kuulu esimerkiksi tuottaminen tai yhteiskuntaan osallistuminen.
- **Täydennyskoulutukseen osallistuneilla luokan- ja aineenopettajilla on monipuolinen ymmärrys monilukutaidosta mutta omaa opetusta ei kytketty laajempiin yhteiskunnallisiin konteksteihin (esim.**

**oppilaan toimijuuden tai yhteiskunnallisen osallistumisen tukeminen) eikä käsitteen monikielistä ja -
kulttuurista näkökulmaa juuri huomioitu**

- Luokanopettajat hahmottavat ammattipositionsa ensisijaisesti luokkahuoneessa tapahtuvaksi, eettispainotteiseksi ihmissuhdetyöksi, jolla on vahva pyrkimys hyvään. Sen sijaan oman työn sitominen laajempiin yhteiskunnallisiin konteksteihin ja etenkin yhteiskunnallis-kriittisiin ulottuvuuksiin on heille vaikeaa.
- **Alakoulun opettajat tietävät mitä monilukutaito on mutta opetuksessa on suurta vaihtelua. Esimerkiksi neljännes jättää kriittisen lukutaidon opettamatta kokonaan tai lähes kokonaan. Oppilaiden omia, arjesta tuttuja tekstimaailmoja ei juuri hyödynnetä.**